

KNAPPNÅL I APPENDIX GAV LEVERABSCESSER

En nål hamnade på ett oförklarligt sätt i distala appendix och resulterade i en kronisk inflammation. Detekteras främmande kroppar på röntgen rekommenderas appendektomi.

Nedsvalda icke nedbrytbara föremål passerar oftast gastrointestinalkanalen utan problem [1]. Dock har det skrivits många rapporter om appendiciter beroende på främmande kroppar [2]. Profylaktisk appendektomi har rekommenderats för framför allt vassa föremål som man av en tillfällighet funnit vid röntgenundersökning [3].

Fallbeskrivning

En 39-årig tidigare frisk man vårdades vid infektionskliniken på grund av septikemi orsakad av *Streptococcus milleri* och multipla abscesser i levern. Patienten blev bra efter perkutan abscessdränering och av imipenem.

Regress av abscesserna verifierades med datortomografi. Fokus för leverabscesserna var oklar.

Patienten återkom ett år senare med samma symtomatologi och recidiv av leverabscesserna. Man fann växt av *Streptococcus milleri* från nya abscessdränage. Med samma behandling som tidigare blev mannen återställd.

Ultraljud påvisade normal gallblåsa och kolonröntgen var utan anmärkning. Fortsatt utredning med tunntarmsröntgen visade en nål belägen i appendix! Eftergranskning av kolonröntgen som gjordes vid tidigare vårdtillfället visade att nålen i appendix fanns redan då. Nu hade man funnit infektionsfokus.

En enkel laparoskopisk appendekto-

mi utfördes. En rostig nål var belägen i distala appendix. PAD visade en appendix med fokal, kronisk inflammation i spetsområdet.

Patienten har mått bra sedan operationen. Hur han fick i sig knapptålen har han ingen aning om.

»The appendix is an eddy in the current of the alimentary canal, a natural anatomical cesspool, and because of its location, it inherits a predisposition to the accumulation of filth»

JW Kennedy, 1914 [4].

Före vårt sekel var appendiciter inducerade av främmande föremål vanliga [3]. De två först beskrivna appendektomierna, 1735 och 1759, uppvisade synålsporerade appendix [5]. 1905 rapporterade Rebentisch [6] en infekterad appendix innehållande 100 främmande kroppar inkluderande frukt, frö, stenar, benfragment, gallstensfragment och även en del av en tändsticka.

Incidensen av främmande kroppar i appendix är endast 0,0005 procent idag [3]. Minskningen beror sannolikt på att färre handarbetar och på minskat intag av benflisor.

Elongerade eller vassa föremål verkar utlösa appendicit genom perforation. Många rapporter har beskrivit främmandekroppsinducerad appendicit som har utvecklat sig på 3–6 dagar efter intag av en nål [7].

Runda föremål som blykuler kan ge upphov till fekalit genom att blykulan successivt pålagras fekalit material. Om fekaliten blir tillräckligt stor kan appendixlumen obstrueras och appendiciten utvecklas. Appendiciter som blivit orsakade av runda främmandekroppsföremål uppstår typiskt flera år efter intag [8].

Tidigare rapporter ger uppgifter om att främmande kroppar i appendix ger symptom i 73 procent av fallen, och i 93 procent när föremålet är vasst. Därför rekommenderas appendektomi när främmande kroppar detekteras en pasant på röntgen [9].

I vårt fall hade man lagt märke till nålen vid första kolonröntgen men tolkat det som filmfel.

Fallbeskrivningen bekräftar att man

skall räkna med att leverabscesser har ett fokus som skall efterspanas.

Referenser

1. Schunk JE, Corneli H, Bolte R. Pediatric coin ingestions: A prospective study of coin location and symptoms. *Am J Dis Child* 1989; 143: 546-8
2. Conforti FP, Smego DR, Kazarian KK. Hal-loween appendicitis: pin perforation of the appendix. *Conn Med* 1987; 51:507.
3. Balch CM, Silver D, Durham NC. Foreign bodies in the appendix. *Arch Surg* 1971; 102: 14.
4. Kennedy JW. Foreign bodies in the appendix. *New York Medical Journal* 1914; 99: 222-3.
5. Creese PG. The first appendectomy. *Surg Gynecol Obstet* 1953; 97: 643-52.
6. Rebentisch. One hundred foreign bodies in an appendix. *JAMA* 1905; 44: 1815.
7. Thomsen LC, Appleton SS, Engstrom HI. Appendicitis induced by an endodontic file. *Gen Dent* 1989; 37(1): 50-1.
8. Horby-Petersen J, Kristiansen T, Jelnes R. Acute appendicitis caused by metallic foreign body. *Acta Chir Scand* 1981; 53(11-12): 697-8.
9. Mellor SG. Foreign bodies of dental origin in the appendix. *J R Army Med Corps* 1994; 141: 174-6.

Författare

STEFAN ACOSTA

ST-läkare, kirurgiska kliniken, Blekingesjukhuset Karlskrona

LENNART LANTZ

överläkare, kirurgiska kliniken, Kristianstad sjukhus.